

- 6.Офіційни сайт Rzecznik Finansowy. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rf.gov.pl>
- 7.Проект Закону про установу фінансового омбудсмена. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=63512
- 8.Смовженко, Т. С. Дослідження зарубіжного досвіду функціонування фінансового омбудсмена як механізму вирішення конфліктів між банківськими установами та клієнтами / Т. С. Смовженко, О. Б. Денис // Науковий вісник Ужгородського національного університету : Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство / голов. ред. М.М. Палінчак. – Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2016. – Вип. 7 Ч. 1. – С. 121–125.

Садчикова І.В., к.е.н., доцент,
Гончаренко Ю.В., студентка гр. ФКт-171,
Чернігівський національний технологічний університет (м. Чернігів, Україна)

СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПЕРЕСТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ

Однією з важливих проблем, що виникли нині перед споживачами страхових послуг, внаслідок ринкових перетворень в економіці України є необхідність дослідження принципів взаємодії учасників ринку перестрахування, адже саме ці відносини забезпечують гарантії надання страхового захисту, а отже, сприяють соціально-економічній стабільності у суспільстві, ефективному розвитку підприємництва, безпеці життєдіяльності та підвищенню якості життя громадян. Актуальність дослідження обумовлена недосконалістю існуючого нормативно-правового забезпечення управління фінансовою стійкістю страхового сектору.

За останні роки в наукових працях все частіше обговорюється питання формування і розвитку ринку перестрахових послуг. До того ж це стосується не лише багатьох зарубіжних (Ю. М. Журавльов, М. Г. Каминкіна, К. Бурроу, Л. Гаратеволя та багато інших), а й окремих українських дослідників (В. Д. Базилевич, О.О. Гаманкова, С.С. Осадець та ін.).

Судячи з наукових публікацій останнього десятиліття, під перестрахуванням, що виникає і поступово набуває поширення в розвинутих країнах світу, мається на увазі страхування застрахованого страховиком ризику, коли страховик, прийнявши на страхування ризику, передає відповідальність у частковій чи повній мірі іншим страховикам, щоб збалансувати портфель ризиків та сприяти забезпеченню беззбиткової діяльності.

Таким чином, перестрахування як окрема страхова операція захищає страховика від непередбачуваних випадків неплатоспроможності, поліпшує його ліквідний стан, посилює захист майнових інтересів страхувальників.

Для визначення тенденцій ринку перестрахування необхідно сформулювати та проаналізувати статистичні дані його компонентів. Розглянемо динаміку показників ринку перестрахування в Україні за попередні роки у табл. 1.

Таблиця 1

Динаміка показників ринку перестрахування в 2014-2016рр., млн. грн.

Показники	2014	2015	2016	Темпи приросту	
				2015/2014	2016/2015
				%	%
Сплачено на перестрахування, у тому числі:	9 704,20	9 911,30	12 668,70	2,10	27,80
– перестраховикам-резидентам	8 173,70	7 381, 1	8 706, 4	-9,7	18
– перестраховикам-нерезидентам	1 530,50	2 530,20	3 962,30	65,30	56,60
Виплати, компенсовані перестраховиками, у тому числі:	640,90	1 345,80	1 233,20	110,00	-8,40
– перестраховиками-резидентами	172,40	497,70	278,50	188,70	-44,00
– перестраховиками-нерезидентами	468,50	848,10	954,70	81,00	12,60
Отримані страхові премії від перестраховальників - нерезидентів	12,90	38,10	40,10	195,30	5,20
Виплати, компенсовані перестраховальникам - нерезидентам	9,90	12,90	14,20	30,30	10,10

Джерело: складено автором на основі [3]

Як бачимо з таблиці 1, в Україні спостерігається позитивна тенденція розвитку пере-страхового ринку, оскільки за договорами перестрахування ризиків за 2016 рік українські страховики сплатили часток страхових премій на суму – 12 668,70 млн. грн., що значно перевищує показник за 2015р. – 9 911,30 млн. грн.

Розглянемо частку вихідного перестрахування у співвідношенні до валових страхових премій, зображених на рис. 1.

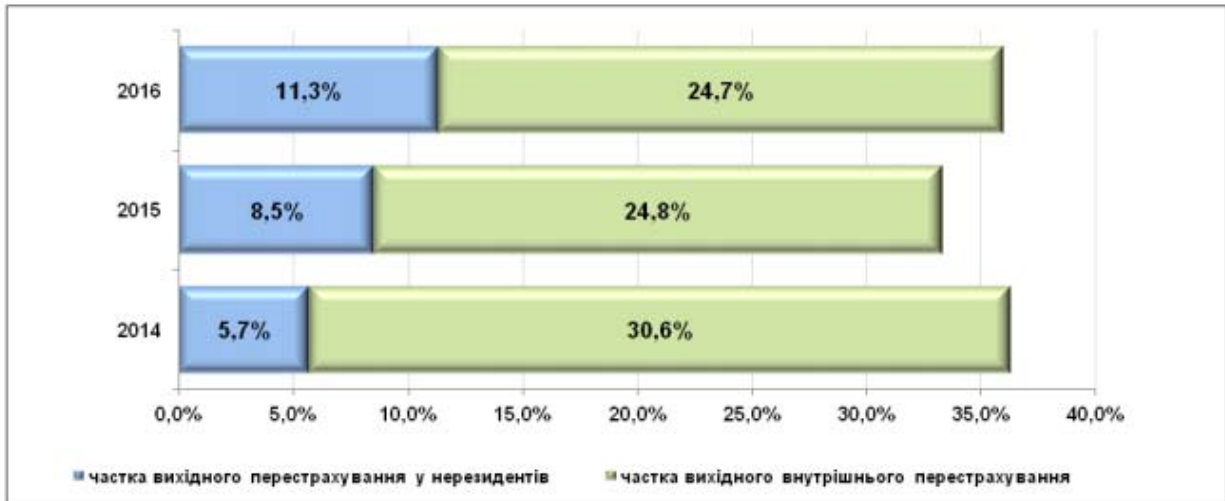

Рис. 1. Частки вихідного перестраховання у співвідношенні до валових страхових премій за 2014 – 2016 рр.

Джерело: складено автором на основі даних [3]

За цими даними, ми спостерігаємо, що у співвідношенні до валових страхових премій частка вихідного перестраховання у 2016р. збільшилась – до 11,3%, що значно вирізняється на фоні останніх років. Це свідчить про збільшення обсягу фінансових ресурсів, які за договорами перестраховання спрямовувались за кордон та вилучалися з обігу на території України. Разом з тим, частка вихідного внутрішнього перестраховання теж зменшилась до показника – 24,7% (хоча в 2014р. становила 30,6%). Дана тенденція є негативною, оскільки свідчить про погіршення платоспроможності вітчизняних страхових компаній [3].

Якщо брати до уваги сказане вище, то можна визначити фактори впливу на стан перестраховального ринку, а саме: відсутність законодавчого закріплення перестраховання, як окремого виду діяльності; низька місткість ринку страхування в Україні; залежність ринку перестраховання від політичної ситуації в країні; імовірність реалізації катастрофічних ризиків; демпінг перестрахових тарифів [4, с. 135-136].

Отже, перестраховання виконує важливу роль при підвищенні фінансової стійкості страхової компанії як окремого сегмента страхового ринку, значно впливає на страхову діяльність країни в цілому. Перестраховання в Україні потребує розвитку, його нинішній стан не задовольняє потреби ринку.

З проведеного вище аналізу можемо зробити висновки, що основними заходами щодо поліпшення стану перестраховання є: удосконалення законодавчої бази, у частині визначення перестраховання як виду діяльності; ліцензування перестраховальної діяльності; освітня підготовка, підвищення кваліфікації учасників ринку; розробка перестраховиками інноваційних, конкурентоспроможних продуктів для покриття ризиків; визначення універсальних стандартів якості перестраховальної послуги; стабілізація економічної та політичної ситуації; зростання інвестиційної привабливості вітчизняного ринку; забезпечення таких умов для страховиків, за яких частка страхових платежів, яка належить перестраховикам-нерезидентам, здебільшого буде припадати на Україну, а не на інші країни. Це сприятиме зменшенню відтоку капіталу за кордон.

Розробка та удосконалення описаних вище заходів сприятиме розвитку перестраховальної діяльності в Україні.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про страхування» [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/main/85/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Дігтяренко С. М. Тенденції розвитку перестраховання в Україні / С. М. Дігтяренко // Інвестиції: практика та досвід. – 2016. - №6. – с. 76-80.
3. Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://nfp.gov.ua>.
4. Третяк К. В. Удосконалення державного регулювання ринку перестраховання в Україні / К. В. Третяк // Інвестиції: практика та досвід. – 2015.- №20. – с.133-136.